

Súd prvej stolice odmietol výkon exekúcie, povolenej zemským súdom vo Viedni k vydobytiu vykonateľnej pohľadávky ve švajčiarskych frankoch z týchto dôvodov: Devizové predpisy neprekážajú, aby o právnom pomere medzi dlžníkom tuzemským a veriteľom cudzozemským bolo rozhodnuté; teprv realizácia práva, súdom zisteného, podlieha povoleniu Národnej banky. Táto realizácia práva nastáva usnesením exekučného súdu, ktorý výkon povolenej exekúcie nariaďuje; k takejto realizácii je potrebné povolenie Národnej banky. Bez jej povolenia žiaden tuzemský občan nesmí v tuzemsku záväzky splniť v cudzej valute; nesmie byť k tomu ani súdom prinútený.

Rekurzný súd rekursu vyhovel, napadnuté usnesenie rozviazal a uložil súdu prvej stolice, aby vo veci rozhodol. Dôvody: S hľadiska devízových predpisov niet prekážky, aby povolená exekúcia bola vykonaná; predpisy tieto prídu v úvahu teprv, keď podľa výsledkov exekúcie bude mať dojsť k uspokojeniu pohľadávky exekventa. Preto z dôvodov napadnutého usnesenia výkon povolenej exekúcie odmietnuť nemožno a pretože z iného hľadiska prvý súd vec neskúmal, bolo mu treba uložiť, aby znova rozhodol.

Najvyšší súd napadnuté usnesenie z jeho správnych dôvodov potvrdil.

Čís. 14261.

Kúpna smluva o pridelení nehnuteľnosti, podliehajúca schváleniu Štátneho pozemkového úradu, je platná a záväzná len v rámci schválenia Štátnym pozemkovým úradom. Keď bolo scudzené spolu s nehnuteľnosťou a s vedomím Štátneho pozemkového úradu aj jej príslušenstvo a inventár, je kúpna cena, oddelene za ne dohodnutá, smerodajná len potiaľ, pokiaľ ju Štátny pozemkový úrad určil alebo pri schválení smluvy predpokladal.

(Rozh. z 22. III. 1935, Rv III 1146/33.)

Žalobníci vyjednávali so žalovanými o kúpe týmito nadobudnutého roľníckeho nedielu a uzavreli s nimi najprv smluvu z 31. júla 1930, v ktorej bola označená kúpna cena v sume 665.000 Kč. Táto smluva nebola Štátnemu pozemkovému úradu predložená k schváleniu, ale len smluva z 12. septembra 1930, v ktorej bola uvedená kúpna cena v sume 118.460 Kč; táto smluva bola Štátnym pozemkovým úradom schválená 29. mája 1931. Okrem tejto smluvy uzavrely strany podľa protokolu, spísaného dňa 30. októbra 1930 u prídellového komisariátu v L., ešte smluvu, ktorou kúpili žalobníci živý a mŕtvý inventár, úrodu a nahradili investície na uvedenom nedele, všetko dovedna za 193.000 Kč. — Žalobou domáhali sa žalobníci na žalovaných vydania listiny k pozemnoknižnému prepisu vlastníckeho práva, proti čomu sa bránili žalovaní tým, že žalobníci ešte nezaplatili všetko, na čo sa zaviazali.

Oba nižšie súdy vyslovily, že žalobníci boli povinní zaplatiť len kúpnu cenu, uvedenú v smluve z 12. septembra 1930, schválenej Štátnym pozemkovým úradom, tú že zaplatili (podľa odvolacieho súdu až na

nedoplatok 29.615 Kč) a žalobe vyhoveľ (odvolací súd proti zaplateniu nedoplatku).

Najvyšší súd na dovolaciu žiadosť oboch sporných strán rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a uložil tomuto súdu, aby v pojednávaní sporu podľa smerníc nižšie uvedených ďalej pokračoval, skutkový stav náležite zistil a potom vyniesol nové rozhodnutie. Dôvody:

Žalovaní ešte aj v dovolacej žiadosti zastávajú stanovisko, že nakoľko v prvej úmluve sporných strán kúpna cena odpredaných prídellových nehnuteľností určená bola sumou 665.000 Kč, z ktorej žalovaní žalobníkom odpustili 50.000 Kč, zaťažuje žalovaných povinnosť zaplatenia 615.000 Kč, a že pred zaplatením tejto celkovej kúpnej ceny nie sú povinní žalobníkom vydať prepisnú listinu prez to, že v tejto poslednejšej listine z 12. septembra 1930, schválenej Štátnym pozemkovým úradom, ako skutočná kúpna cena nehnuteľností samých uvedená bola len čiastkou 118.460 Kč.

V tomto smere zaujaté stanovisko žalovaných je nesprávne.

Podľa nesporných dát sporu a podľa obsahu schvaľujúcej klauzuly Štátneho poz. úradu na kúpopredajnej smluve zo dňa 12. septembra 1930 — ide v súdenom prípade o scudzenie prídellových nehnuteľností, získaných stranou žalujúcou v rámci prevádzania pozemkovej reformy, omešzených čo do dispozičného práva prídelcu a vrchnostenského dozorčieho práva Štát. pozemkového úradu ustanoveniami §§ 23 a 37 prídellového zákona.

Verejnoprávny účel a právny význam povinného schválenia smlúv, smerujúcich na scudzenie takýchto prídellových nehnuteľností, Štátnym pozemkovým úradom je ten istý, ako pri smluvách, smerujúcich k scudzeniu zabranej pôdy v smysle § 7 záborového zákona, preto úplne platí aj na tento prípad zásada, stanovená v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Úr. Sb. č. 155 a 375, že smluva, Štátnym pozemkovým úradom schválená, môže byť platná a realizovaná len v rámci schválenia tohoto úradu a že každá vedľajšia úmluva, ktorá materiálne súvisí so schváleným úkonom a pri rozhodovaní nebola známa Štát. pozemkového úradu buď preto, že nebola v smluve obsiahnutá, buď preto, že nebola predmetom úradného vyšetrovania Štátneho pozemkového úradu alebo jeho orgánov pred schválením smluvy, nemôže byť základom právneho záväzku.

Nesprávne je preto stanovisko žalovaných, pokiaľ vytýkajú, že vyšeozačené a zabraných nehnuteľností sa dotýkajúce súdne rozhodnutia na scudzenie prídellových nehnuteľností nemôžu byť aplikované. Za správne musí byť však stanovisko žalovaných v tom smere, že keď so zamyšľaným úkonom súčasne scudzený bol aj živý a mŕtvý inventár prídelu ako jeho hospodárske príslušenstvo a keď protihodnota tohoto inventára a protihodnota investícií, učených hospodáriacou stranou, spoločnou dohodou strán pred rozhodnutím Štátneho pozemk. úradu tomuto bola ohlásená, za súčiastku kúpnej ceny musí byť pokladaná aj táto poslednejšia — Štátnemu pozemkovému úradu prihlásená — hodnota.

Toto sa dotýka v terajšom spore protokolu prídellového komisára Št. P. Ú. v L. zo dňa 30. októbra 1930, predchádzajúceho schválenie smluvy

zo dňa 29. mája 1931, a žalobníci pred celkovým vyplatením súhrnu kúpnej ceny 118.460 Kč + 193.000 Kč = 311.460 Kč by sa nemohli právom domáhať vydania prepisnej listiny.

Je preto rozhodujúca len otázka, či žalovaní celkovú kúpnu cenu čiastkou 311.460 Kč v skutočnosti už vyplatili, alebo nie.

Odvolací súd síce zistil, že žalovaní zaplatili do rúk I. žalovaného v hotovosti len 211.000 Kč a do rúk III. žalovaného ďalších 15.000 Kč, ďalej že odovzdali III. žalovanému dve zmenky v úhrnnej hodnote 100.000 Kč, bez toho však, že by sa v svojom rozsudku o ďalšom osude týchto dvoch zmeniek a o ich vzťahu k terajšiemu sporu podrobnejšie zmienili.

Žalobníci však práve obsahom spisov sporu, ktorého predmetom je uplatnenie týchto dvoch zmeniek, ďalej spisov č. Ck 153/31 krajského súdu v B. a výsluchom svedkov a sporných strán žiadali dokázať spor rozhodujúcu okolnosť, že zaplatili titulom kúpnej ceny krome hore zistených súm aj ďalšie čiastky a že v dôsledku toho úhrnne 311.460 Kč obsahujúcu pohľadávku žalovaných v skutočnosti preplatili.

Bez hodnotenia týchto, na rozhodujúce skutočnosti sa vzťahujúcich tvrdení žalobníkov, bez znalosti obsahu a prípadného výsledku už zmieneného zmenečného sporu a bez zreteľa na obsah sporu č. Cka 960/31 (v ktorom III. žalovaný titulom nezaplatennej čiastky kúpnej ceny uplatňuje nárok na zaplatenie ďalších 5.000 Kč istiny s prísl.) je skutkové zistenie odvolacieho súdu čo do potrebného vypočítania skutočne vyplatených súm vadné a nehodí sa jeho rozsudok k meritornému preskúmaniu dovolacou stolicou.

Čís. 14275.

Proti vymáhajúcemu veriteľovi, ktorý zabavil a dostal prikázanú pohľadávku zo zmenky, môže zmenkový dlžník činiť všetky námietky, ktoré má proti exekútovi.

(Rozh. z 28. III. 1935, Rv III 978/34.)

Žalovaný odovzdal na krytie svojho dlhu u firmy Sz. tejto firme dve zmenky a bolo dohodnuté, že dlh, týmito zmenkami krytý, bude splácať v splátkach, počnúc koncom júna 1934. — Žalujúci čsl. erár dal vykonať proti firme Sz. daňovú exekúciu, v ktorej zabavil a dostal prikázanú pohľadávku z uvedených dvoch zmeniek, ktoré v spore, o ktorý teraz ide, uplatňoval. Proti zmenkovým platebným príkazom uplatňoval žalovaný medzi iným hore uvedenú dohodu o splácaní dlhu. Súd prvej stolice zmenkové platebné príkazy ponechal v účinnosti, odvolací súd ich zbavil účinnosti z týchto dôvodov:

Z toho, že zmenky boli nadobudnuté v exekúcii, plyní, že exekvent má také právo, aké mal exekút. Správnosť tohoto právneho stanoviska podporuje stála súdna prax, ďalej okolnosť, že exekvent v dôsledku zabavenia zmeniek nadobudol záložne právo na pohľadávku, inkorporovanú v zmenkách (viď druhý odstavec § 383 a prvý odstavec § 391 zák. č. 76/27 Sb. z. a n.). Z týchto a ďalej z ustanovenia prvého odstavca